

100 års stemmeret til kvinder

Af Harald Børsting, formand for LO

Kære Grundlov

Som årringe i et gammelt egetræ er din udvikling et sandt vidnesbyrd om udviklingen af Danmark.

Fra enevælde - til folkestyre,

Fra ulighed – til lighed,

Og fra et Danmark for de få – til et Danmark for alle,

Det er fortællingen om borgerskabet, der krævede et opgør med kongemagten.

Det er fortællingen om arbejderklassen, der krævede adgang til magten og medindflydelse på samfundsudviklingen.

Det er fortællingen om en stærk, visionær og målrettet kvindebevægelse, der side om side med moderne mænd krævede stemmeret og ligestilling.

Og som fik det.

I år fejrer vi hundredeårsdagen for kvinders stemmeret.

Vi fejrer fødslen af vores demokrati. For demokratiet blev født den dag, *alle* fik lov til at deltage og bidrage.

Alle kvinder og mænd.

Den dag *alle* fik en stemme.

En stemme, som både gav genklang og afsæt.

Tænk en gang...

Hvis kvinder *aldrig* havde fået stemmeret,

Hvis kvinder *aldrig* var kommet på arbejdsmarkedet,

Hvis kvinder *aldrig* var blevet frigjort økonomisk og juridisk,

Hvordan ville vores samfund så have set ud i dag?

Ville vi have et velfærdssamfund?

Et demokrati?

Ville vi have ligestilling og rettigheder?

Lighed, fællesskab og solidaritet?

Nej.

Vi ville have et samfund uden velfærd.

Uden demokrati, ligestilling og rettigheder.

Og uden lighed, fællesskab og solidaritet.

Vi ville være et fattigt samfund.

Både økonomisk og værdimæssigt.

Et samfund uden stemme.

Vi er tæt på verdens lykkeligste, siger forskerne,

Vi er et af de rigeste, siger økonomerne,

Og når man måler os på lighed, rettigheder og udvikling, ligger vi uden tvivl i den gode ende.

Hvorfor er det sådan?

Fordi Danmark den 5. juni 1915 tog det vigtigste spadestik i udbredelsen af vores demokrati og fællesskab.

Den dag fik kvinder stemmeret til Rigsdagen.

Demokratiet gik fra at omfatte de få – privilegerede – til de mange.

Både kvinder og mænd fik stemme og stemmeret.

Det blev begyndelsen på en frigørelse af kvinder, som har varet lige siden.

En frigørelse til at sætte sit kryds, til at bidrage og til at deltage.

En frigørelse til frit at vælge uddannelse, livsbane, familie og job.

Og en frigørelse til at være selvstændig, træffe egne beslutninger og stå på egne ben.

Demokratiet slog rødder i Danmark den 5. juni 1915.

Demokratiet slog rødder i alle kvinder og alle mænd.

Og vores demokrati har erobret land lige siden.

Fællesskab

I dag kan kvinder blive alt. I hvert fald på papiret.

Kvinder kan holde hånden under Danmark.

Som præst, topchef, læge, soldat, pædagog og mekaniker.

Kvinder kan stå i spidsen for Danmark.

Som Dronning og som Statsminister.

Meget er nået på hundrede år.

Men er vi i mål?

Nej.

Demokrati og ligestilling skabes ikke med pen og papir alene.

Det skabes i samfundets fællesskab. I vores hjerter og hjerner.

I sidste ende handler det om at tage ansvar for fællesskabet og hinanden.

En af de vigtigste grundpiller i vores samfund er stærke fællesskaber.

Fællesskaber, som betyder, at vi kan få passet vores ældre og vores børn. At vi kan få hjælp, hvis vi bliver syge. Og at vi kan tage en uddannelse og bidrage til samfundet.

Det er et værdifuldt fællesskab, som løber på tværs af køn, religion, alder og seksuel overbevisning.

Stærke fællesskaber gør os alle sammen stærkere og friere.

Stærke fællesskaber skaber grobund for ligestilling.

Vi har ret til fællesskab – og pligt til at deltage i det.

Det var det kvinderne gik på gaden for. Side om side med moderne mænd.

Danmarks kvinder og mænd kæmpede for fællesskabet og for at være en del af det.

Det var aldrig mænd mod kvinder.

Men mænd og kvinder, som sammen kæmpede for det fællesskab de troede på.

Et fællesskab for alle.

For hundrede år siden vidste de det, vi også ved i dag:

Sammen er vi stærkere.

Stadig udfordringer

Vi har stadig udfordringer, når det kommer til ligestilling.

Der er stadig bjerge der skal bestiges, og nyt land, der skal indtages.

Udfordringerne er ikke de samme, som for hundrede år siden. Men det betyder ikke, at der ikke venter os ligeså store landvindinger, som dengang.

Ligeså store sejre skal indtages. Og resultaterne venter i kø.

Det handler om ulige løn mellem mænd og kvinder.

Det kønsopdelte arbejdsmarked.

Det handler om muligheder for uddannelse og job.

Om barsel, pension og ret til egen krop.

For både mænd og kvinder.

Ligestilling handler om at skabe lige muligheder og lige resultater for kvinder og mænd.

Det er vores opgave at arbejde for det.

Er vi i mål?

Nej.

- Mænd tjener mere end kvinder for arbejde af samme værdi.
- Kvinder får mere uddannelse end mænd.
- Kvinder tager mere barsel end mænd.
- Mænd besidder flere topstillinger end kvinder.
- Kvinder arbejder i den offentlige sektor – mænd arbejder i den private.

Vi skal ryste posen.

Vi skal:

- Arbejde for ligeløn.
- Arbejde for at alle får en uddannelse.
- Arbejde for at opbløde det kønsopdelte arbejdsmarked.
- Arbejde for begge forældres ret til at barsel.
- Og arbejde for en ordentlig balance mellem arbejdsliv og familieliv.

Det kræver, at vi gør som for hundrede år siden,
At vi marcherer side om side med hinanden,
At vi står sammen mod forstokkede mærke kræfter og kræver fællesskab og ligestilling.
At vi værner om vores demokrati. Ligestilling er demokrati. Demokrati er ligestilling.
I hundrede år har vi kittet de to ting sammen.
Lad os sikre, at den ånd aldrig visner.
Lad os kæmpe videre.
For fremtidens unge piger og drenge.
For Danmark.
Tillykke til os alle med de hundrede år!

Tak fordi du tog dig tid til at læse mine ord.

Læs alle talerne fra 100-års fejringen og bidrag med din egen tale på
www.facebook.com/KaereGrundlov.